

Javak + Javak csoportosítása

A gazdaság működésének célja és hajtóereje a szükségletek kielégítése.

A szükségletek kielégítésére a gazdaság javakat termel, állít elő.

Javak (jószág) fogalmán az ember szükségleteinek kielégítésére alkalmas dolgok összességét értjük.

Szűkösség: a gazdaságot általánosan jellemző jelenség, amikor a termeléshez rendelkezésre álló erőforrások nem elégségesek a szükségletek teljes kielégítésére.

Azokkal a dolgokkal, amelyek szűkösen állnak rendelkezésünkre, **gazdálkodnunk kell.**

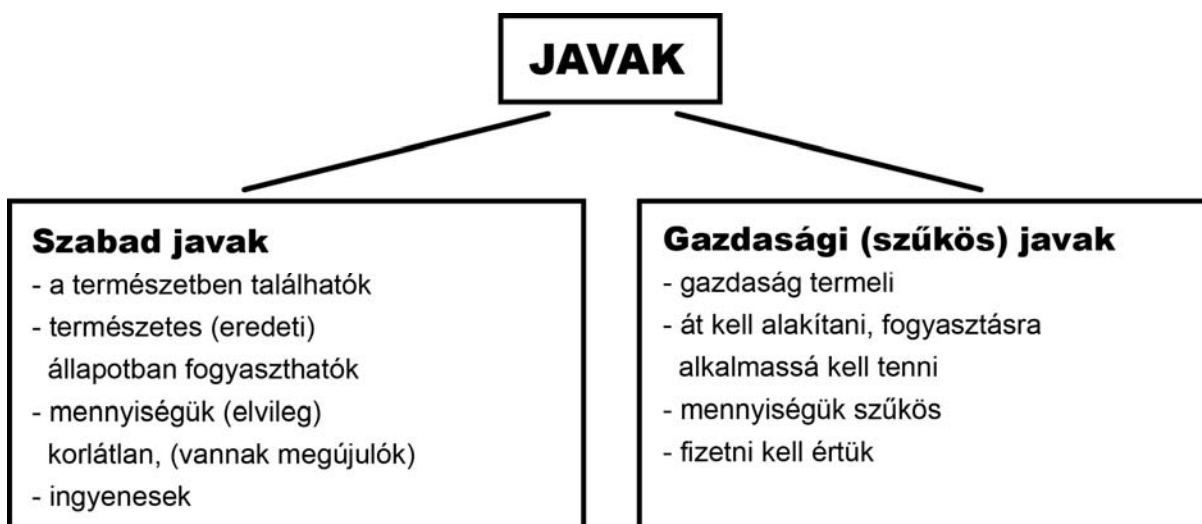
A gazdaság egyik fő feladata a szűkös erőforrásokkal való gazdálkodás.

Szabad javaknak nevezzük azokat a jószágokat, amelyek korlátlan mennyiségben állnak rendelkezésre a természetben a szükségletek kielégítésére, és mindenki szabadon fogyaszthat belőlük.

- Eredeti állapotban fogyasztható
- Ingyenes
- Elvileg korlátlan mennyiségű

Gazdasági (szűkös) javak mindazon dolgok, amelyek korlátozott mennyiségben fordulnak elő a természetben, s gazdasági tevékenységek láncolata teszi azokat alkalmassá emberi fogyasztásra.

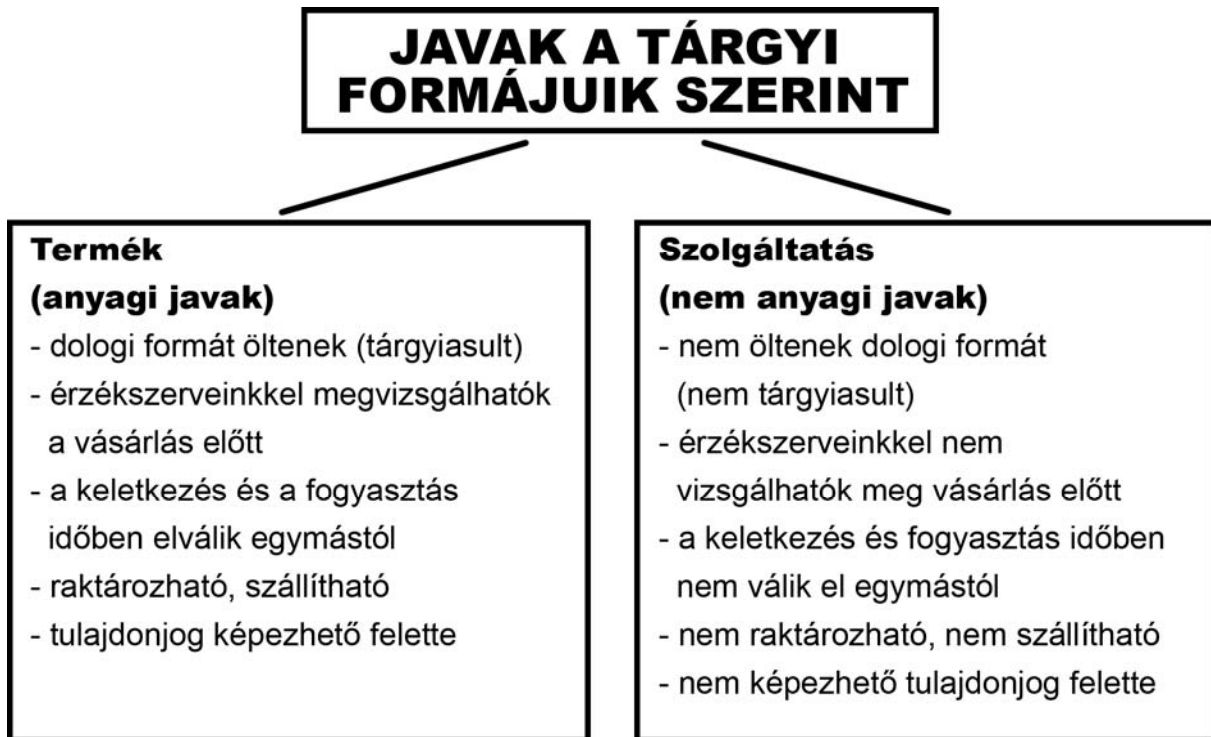
- Mennyiségük szűkös
- Fizetni kell érte
- A gazdaság termeli

A javak csoportosítása

- Tárgyi formájuk szerint:

- termék (anyagi javak)
- szolgáltatás (nem anyagi javak)

A szolgáltatások jellemzője, hogy magát a tevékenységet és a tevékenység folyamatától el nem különíthető eredményt használjuk fel, fogyasztjuk el.

A termékek (tárgyak) ezzel szemben olyan „közvetítő” eszközök, amelyek elfogyasztásával, felhasználásával a szükséglet kielégítése megvalósul.

- Felhasználásuk szerint:

- fogyasztási cikkek
- termelési eszközök

Termelési eszközöknek nevezzük azokat a javakat, amelyek más javak előállítására szolgálnak.

↳ közvetetten szolgálják a fogyasztást

Fogyasztási cikkeknek nevezzük azokat a javakat, amelyek közvetlenül szolgálják az emberi szükségletek kielégítését.

Sokszor csak a jószág felhasználása határozza meg, hogy melyik csoportba sorolhatjuk.

• **A javakhoz való hozzájutás (elsajátítás) módja szerint:**

- magánjavak
- közjavak
- vegyes javak

Magánjavak azok a javak, melyekhez a piacon pénzért lehet hozzájutni, és az egyes emberek elkülönülten fogyasztják.

- ↳ nem lehet többször eladni
- ↳ közös fogyasztás esetén az egyik ember fogyasztása csökkenti a másik által elfogyasztható mennyiséget
- ↳ egyeseket ki lehet zárni fogyasztásukból

Közjavak azok a javak, melyek fogyasztásából nem lehet senkit sem kizárni, az emberek közösen fogyasztják, de az egyik ember fogyasztása nem zavarja a másikat.

- ↳ termelése és fogyasztása oszthatatlan
- ↳ ingyenesek

Vegyes javak azok a közjavak, azaz közösségi fogyasztást szolgáló javak, amelyek fogyasztásából egyes emberek kizárhatók.

- ↳ termelése és fogyasztása oszthatatlan
- ↳ megszerzésük pénzbe kerül (nem ingyenes)

Közrosszak: a gazdaság által okozott olyan negatív hatások, melyek alól senki sem mentesül („fogyasztásukból” senki sem zárható ki), valamint ez a hatás oszthatatlan.

- ↳ pl.: környezetszennyezés, (közlegelők tragédiája)